

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8CdoS/5/2026
Identifikačné číslo spisu: 6923201462
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6923201462.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Branislava Krála v spore žalobcu K. O., narodeného XX. S. XXXX, Y, O. XXX/XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Andrejom Cífrom, Lučenec, Janka Kráľka 5/A, proti žalovanej MINIHOTOVOST, SE, Břeclav, Náměstí T. G. Masaryka 2392/17, Česká republika, IČO: 043 55 211, zastúpenej spoločnosťou WERNER & Co. s.r.o., Bratislava, Žltá 2/F, IČO: 36 869 643, o zaplatenie 3.792 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 14Csp/65/2023, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. februára 2025 sp. zn. 17CoCsp/47/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Návrh žalovanej na prerušenie dovolacieho konania a na začatie prejudiciálneho konania pred SDEÚ z a m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „súd prvej inštancie resp. prvoinštančný súd“) z 29. mája 2024 č. k. 14Csp/65/2023-148, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3 792 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z tejto sumy od 15. apríla 2023 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a priznal mu voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom

rozsahu s tým, že ich výška bude vyčíslená v samostatnom uznesení (výrok I.); rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku o nároku na náhradu trov konania zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy prvoinštančného konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov prvoinštančného konania (výrok II.); žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania (výrok III.).

1.1 Súd prvej inštancie vec v rámci zisteného skutkového stavu uviedol, že žalovaná je právnická osoba registrovaná v Obchodnom registri Českej republiky s registrovaným sídlom v Českej republike. Žalovaná ako veriteľ a žalobca ako dlžník uzatvorili elektronicky dňa 15. januára 2020 zmluvu o úvere č. XXXXXX (ďalej aj „zmluva o úvere“), na základe ktorej žalovaná poskytla žalobcovi bezúčelový peňažný úver vo výške 450 eur. Ročná percentuálna miera nákladov bola určená vo výške 2 513,26 %, poplatok za poskytnutie úveru 128 eur. Doba trvania úveru bola dohodnutá na 28 dní s dátumom splatnosti úveru dňa 12. februára 2020. Zároveň mal súd prvej inštancie za preukázané, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, keďže pri uzatvorení zmluvy bol žalovaná osobou, ktorá úver poskytla v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalobca fyzickou osobou, ktorá pri uzatvorení a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Z potvrdení o zrealizovaní transakcií vyplýva, že žalovaná poskytla žalobcovi dňa 15. januára 2020 sumu 450 eur a žalobca uhradil žalovanej za obdobie od 09. marca 2020 do 14. októbra 2022 spolu sumu 4 242 eur. Dňa 09. marca 2020, 08. apríla 2020 a 06. mája 2020 poukázal po 128 eur, dňa 02. júna 2022 sumu 32 eur a dňa 05. júna 2020 sumu 64 eur. Následne žalobca poukazoval žalovanej rôzne mesačné splátky až do 14. februára 2022. Po tom ako sa žalobca skontaktoval so združením Fénix so sídlom v Lučenci sa dozvedel, že žalovaná sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila, o čom svedčí aj mailová komunikácia s ňou zo dňa 29. novembra 2022 a dňa 01. decembra 2022. Výška žalovanej sumy nebola žalovanou rozporovaná. Žalobca predžalobnou výzvou na plnenie zo dňa 04. apríla 2023 vyzval žalovanú na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3 792 eur do 14. apríla 2023.

1.2. Na základe takto vykonaného dokazovania a vec právne posúdiac podľa čl. 18 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej aj „nariadenie Brusel I bis“), § 2 písm. c), § 11 ods. 3, § 20 ods. 1 a 2, § 24 ods. 1 až 3, § 24b ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej aj „zákon č. 129/2010 Z. z.“ alebo „zákon o spotrebiteľských úveroch“), čl. 6 ods. 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (ďalej aj „nariadenie Rím I“), § 451 ods. 1 a 2, § 457, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej aj „Občiansky zákonník“) dospel súd prvej inštancie k záveru, že je daná právomoc slovenských justičných orgánov vo veci konať a rozhodnúť, nakoľko žalobca - spotrebiteľ mal na výber žalovať druhého účastníka zmluvy - veriteľa buď na súdoch členského štátu, v ktorom má veriteľ bydlisko (sídlo) alebo na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa a že rozhodným právom je právo slovenské, t.j. posúdenie úverovej zmluvy v zmysle nariadenia Rím I sa spravuje právnym poriadkom Slovenskej republiky, a to vzhľadom na to, že zmluva bola uzavretá medzi spotrebiteľom s obvyklým pobytom na území Slovenskej republiky a podnikateľom - európskou spoločnosťou, ktorá smeruje svoju podnikateľskú činnosť na klientov v Európe, t.j. aj na Slovensko. Pri zmluvnom záväzku je možné určiť si voľbu práva, v prípade spotrebiteľa mu však nesmie byť odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú také ustanovenia právneho poriadku krajiny, v ktorej má obvyklý pobyt, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo rozhodným právom (t.j. práva Slovenskej republiky). Takýmto ustanovením je práve ustanovenie § 11 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. Hoci sa nejednalo o spotrebiteľský úver podľa zákona č. 129/2010 Z.z. (§ 1 ods. 3 písm. l)), aj v takom prípade sa na zmluvný vzťah medzi iným veriteľom poskytujúcim úver (žalovanou) a spotrebiteľom (žalobcom) vzťahujú niektoré jeho ustanovenia. Súd prvej inštancie konštatoval, že dojednanie o rozhodnom práve sa v zmluve nenachádza, spotrebiteľ v čase uzatvorenia zmluvy nemal reálnu možnosť ovplyvniť voľbu rozhodného práva.

1.4. Prvoinštančný súd uviedol, že na stránke Národnej banky Slovenska bolo zverejnené upozornenie zo dňa 09. augusta 2018 na činnosť žalovanej, ktorá ponúkala peňažné pôžičky napriek tomu, že nemala povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek pre spotrebiteľov na území Slovenskej republiky, ktoré udeľuje Národná banka Slovenska. Skutočnosť, že žalovaná ako veriteľ nemá povolenie (licenciu) Národnej banky Slovenska, na základe ktorého by bola oprávnená ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery na území Slovenskej republiky, mal súd prvej inštancie za preukázanú prostredníctvom verejne prístupného registra Národnej banky Slovenska. Existencia takéhoto povolenia v čase poskytnutia peňažných prostriedkov bola podmienkou oprávňujúcou veriteľa poskytovať spotrebiteľské úvery a iné úvery a pôžičky spotrebiteľom na území Slovenskej republiky, pričom ustanovenie § 11 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. sankcionuje veriteľa poskytujúceho peňažné prostriedky neoprávnene bez povolenia neplatnosťou zmluvy, v dôsledku čoho došlo medzi stranami sporu k plneniu z neplatnej zmluvy, čo založilo právo žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovanej vzniknutého nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov z jej strany. Ustanovenie § 11 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. je ustanovením kogentným, t.j. ustanovením, od ktorého sa nemožno odchyliť dohodou. Keďže žalovaná povolením Národnej banky Slovenska nedisponovala, uzatváranie zmlúv so spotrebiteľmi na území Slovenskej republiky bolo konaním v rozpore so zákonom, konkrétne ustanovením § 24b zákona č. 129/2010 Z. z. v spojení s § 11 ods. 3 citovaného zákona.

1.5. Námietku žalovanej poukazujúcu na články 49, 54 a 56 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a založenú na tom, že sloboda poskytovania služieb sa zaručuje, poskytovatelia pochádzajúci z krajín Európskej únie môžu voľne ponúkať služby bez akejkoľvek diskriminácie pre štátnu príslušnosť, pričom rozhodujúce je, aby v domovskej členskej krajine spĺňali podmienky stanovené štátom na založenie živnosti, resp. podniku (k cezhraničnému poskytovaniu spotrebiteľských úverov žalovanou so sídlom v Českej republike na základe oprávnenia udeleného Českou národnou bankou nie je potrebné ďalšie povolenie zo strany Národnej banky Slovenska, postačuje iba notifikácia príslušného orgánu dohľadu, t.j. Českej národnej banky), súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodnú. V uvedenom smere uviedol, že každý členský štát Európskej únie si stanovuje vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch podmienky, za ktorých príslušný orgán dohľadu (v danom prípade Národná banka Slovenska) poskytuje povolenie, na základe ktorého je veriteľ oprávnený ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery, preto neobstalo tvrdenie žalovanej, že postačuje notifikácia Českej národnej banky o zámere vykonávať činnosť v Slovenskej republike Národnej banke Slovenska. Na základe vyššie uvedeného potom uzavrel, že zmluva o úvere je neplatná. Na strane žalovanej tak vzniklo bezdôvodné obohatenie v rozsahu, v akom jej žalobca plnil nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov z neplatnej zmluvy. Bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej začalo vzniknúť dňom 05. júna 2020, kedy jej zaplatil žalobca sumu 64 eur, z ktorej suma 30 eur už prevyšovala poskytnuté finančné prostriedky zo zmluvy o úvere.

1.6. Aj námietku premlčania práva žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia vznesenú žalovanou považoval súd prvej inštancie za neopodstatnenú. Za rozhodujúcu skutočnosť pre počiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby považoval deň, keď sa osoba oprávnená z bezdôvodného obohatenia skutočne dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia na jej úkor a o subjekte, ktorý sa bezdôvodne obohatil, nie je rozhodujúce, že oprávnená osoba mala možnosť sa uvedené okolnosti dozvedieť už skôr. Súd prvej inštancie ustálil, že žalobca sa o bezdôvodnom obohatení žalovanej preukázateľne dozvedel v čase, kedy sa skontaktoval so združením Fénix so sídlom v Lučenci, o čom svedčí aj mailová komunikácia so žalovanou zo dňa 29. novembra 2022 a dňa 01. decembra 2022. Žalovaná nepreukázala, že by sa žalobca o bezdôvodnom obohatení dozvedel skôr. Pokiaľ ide o objektívnu trojročnú premlčaciu dobu, k bezdôvodnému obohacovaniu na strane žalovanej začalo dochádzať počnúc platbou zo dňa 05. júna 2020. V rámci objektívnej premlčacej doby začala plynúť aj subjektívna dvojročná premlčacia doba. Keďže žaloba bola súdu prvej inštancie doručená dňa 02. mája 2023, do jej podania ani jedna z premlčacích dôb neuplynula. S poukazom na ustanovenie § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 3 vykonávacieho nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. priznal súd prvej inštancie žalobcovi aj úrok z omeškania z uplatneného bezdôvodného obohatenia od 15. apríla 2023, t.j. odo dňa nasledujúceho po dni určenom v predžalobnej výzve na plnenie (14. apríla 2023). Navyše doplnil, že žalobca vyzval žalovanú na vrátenie preplatku už v predžalobnej výzve zo dňa 01. decembra 2022, v ktorej určil lehotu na plnenie do 10. decembra 2022.

1.7. O nároku strán sporu na náhradu trov prvoinštančného konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP vzhľadom na plný úspech žalobcu vo veci. Dodal, že o výške náhrady týchto trov rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Odvolací súd v dôvodoch napadnutého potvrdzujúceho rozhodnutia uviedol, že sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie ohľadne neplatnosti zmluvy o úvere z dôvodu absencie povolenia Národnej banky Slovenska na poskytovanie úverov na strane žalovanej, na tieto poukázal a na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku reagujúc na odvolacie námietky žalovanej ďalej uviedol, že súd prvej inštancie vo veci správne aplikoval právny poriadok Slovenskej republiky, s ktorým záverom sa plne stotožnil, zároveň však ale súdu prvej inštancie vytkol, že v rozsudku neuviedol dostatočné dôvody, z ktorých vychádzal pri výbere slovenského práva ako rozhodného, čím sa nevysporiadal s argumentáciou žalovanej prezentovanou už v konaní pred súdom prvej inštancie, podľa ktorej je rozhodným právom právo Českej republiky, na podporu ktorej poukazovala na viaceré rozhodnutia SD EÚ, v čom síce bolo možné vidieť naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP a porušenie práva žalovanej na spravodlivý proces spočívajúce v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia (prvoinštančného súdu), avšak tento nedostatok bolo možné napraviť v odvolacom konaní postupom podľa § 387 ods. 3 CSP, a to odpoveďou na zvolenú argumentáciu žalovanej zo strany odvolacieho súdu, preto nebol daný dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

2.1. Žalovaná svoju odvoláciu argumentáciu vo vzťahu k výberu rozhodného práva postavila ťažiskovo na tom, že medzi stranami sporu došlo k voľbe právneho poriadku Českej republiky (čl. 3 ods. 1 v spojení s čl. 6 ods. 2 veta prvá nariadenia Rím I) a zároveň nemal za splnenú výnimku z voľby právneho poriadku v zmysle čl. 6 ods. 2 veta druhá Nariadenia Rím I, podľa ktorého voľba rozhodného práva pri spotrebiteľských zmluvách nesmie spotrebiteľa zbaviť ochrany, ktorú mu poskytujú ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo rozhodným právom, nakoľko vzhľadom na to, že právna úprava poskytovania spotrebiteľských úverov je plne harmonizovaná v podobe smernice, nemožno považovať právny poriadok Českej republiky za menej výhodný. Citujúc znenia čl. 3 ods. 1, čl. 6 ods. 1, 2 Nariadenia Rím I odvolací súd ďalej pokračoval, že čo sa týka dohody zmluvných strán ohľadom rozhodného práva v danom prípade, snaha o ňu je zrejماً zo zmluvy o úvere, ktorá sa mala spravovať ustanoveniami českého Občianskeho zákonníka a českého zákona o spotrebiteľskom úvere. Pri voľbe rozhodného práva stranami v zmluve, ktorú Nariadenie Rím I umožňuje aj pri spotrebiteľských zmluvách v zmysle čl. 3 ods. 1 v spojení s čl. 6 ods. 2 veta prvá, však musí byť naplnená aj podmienka vyplývajúca z vety druhej tohto ustanovenia (čl. 6 ods. 2), a to že pri dohode o rozhodnom práve nesmie byť spotrebiteľovi odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo rozhodným právom (podľa čl. 6 ods. 1 Nariadenia Rím I). Takýmto právom by s poukazom na znenie čl. 6 ods. 1 Nariadenia Rím I bol právny poriadok krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa (žalobcu) a to za predpokladu, že podnikateľ (žalovaná) vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa (písm. a/) alebo akýmkoľvek spôsobom smeruje takú činnosť na túto krajinu alebo niekoľko krajín vrátane tejto krajiny a zmluva patrí do rozsahu tejto činnosti (písm. b/). V danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu takúto ochranu spotrebiteľovi poskytuje práve ustanovenie § 11 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z., z ktorého vyplýva, že ak osoba bez povolenia poskytne peňažné prostriedky, ktoré by inak boli spotrebiteľským úverom, uzatvorená zmluva je neplatná. Odvolací súd sa stotožnil s tvrdením žalovanej v odvolaní o tom, že právna úprava poskytovania spotrebiteľských úverov je v Európskej únii plne harmonizovaná v podobe smernice. Táto plná harmonizácia sa prejavuje v tom, že aj v českom zákone č. 257/2016 Sb. o spotrebiteľskom úvere je v § 9 stanovené, že nebankový poskytovateľ spotrebiteľského úveru je právnická osoba, ktorá je oprávnená poskytovať spotrebiteľský úver na základe oprávnenia k činnosti nebankového poskytovateľa spotrebiteľského úveru, ktoré jej udelila Česká národná banka a v § 135 ods. 1 daného zákona sa uvádza, že dohľad nad dodržiavaním povinností poskytovateľa... stanovených týmto zákonom a nariadením Komisie v prenesenej právomoci (EU) č. 1125/2014, vykonáva Česká národná banka. Zákon č. 257/2016 Sb. je však platný a účinný len na území Českej republiky a Česká národná banka udeľuje povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov a vykonáva dohľad nad činnosťou veriteľov len na

území Českej republiky, daný právny predpis a Česká národní banka neposkytuje teda právnu ochranu spotrebiteľom s bydliskom, či obvyklým pobytom na území Slovenskej republiky spočívajúcu v prípadných sankciách za porušenie predmetných ustanovení zákona č. 257/2016 Sb. Je nutné skonštatovať, že každá smernica usiluje o dosiahnutie určeného výsledku/cieľa, pričom však členské štáty si pri transpozícii smernice zachovávajú určitú mieru právomoci voľnej úvahy, nakoľko si môžu zvoliť spôsob a prostriedky dosiahnutia výsledku smernice v rámci vlastného právneho poriadku. Odvolací súd v tomto smere dal do pozornosti čl. 20 smernice, z ktorého vyplýva, že členské štáty zabezpečia, aby veritelia podliehali dohľadu vykonávanému subjektom alebo orgánom nezávislým od finančných inštitúcií alebo, aby boli regulovaní. Na území Slovenskej republiky takýto orgán dohľadu predstavuje Národná banka Slovenska, ktorá udeľuje povolenia na poskytovanie úverov, iných úverov a pôžičiek spotrebiteľom. Z čl. 23 smernice zároveň vyplýva aj povinnosť členských štátov stanoviť pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe tejto smernice a prijať všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie, ktoré ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Nakoľko zákon č. 129/2010 Z. z. predstavuje úplnú transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice č. Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku, predmetné ustanovenie čl. 20 smernice sa do právneho poriadku Slovenskej republiky a teda do zákona č. 129/2010 Z. z. premietlo v ustanovení § 20 vo vzťahu k veriteľom (veriteľ je oprávnený ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery len na základe povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska) a v ustanovení § 24 vo vzťahu k iným veriteľom (iný veriteľ je oprávnený ponúkať a poskytovať úver alebo pôžičku, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, len na základe povolenia pre iného veriteľa udeleného Národnou bankou Slovenska). Na uvedené nadväzuje ustanovenie § 11 ods. 3 veta prvá zákona č. 129/2010 Z. z. (v ktorom je transponovaný čl. 23 smernice), ustanovujúce absolútnu neplatnosť zmluvy, v prípade, že na jej základe poskytne peňažné prostriedky, ktoré by inak boli spotrebiteľským úverom, subjekt, ktorý k tomu nemá potrebné povolenie a ktorej ochrany (z neho vyplývajúcej) by bol žalobca ako spotrebiteľ s bydliskom na území Slovenskej republiky zbavený v prípade jeho neaplikácie, a ktoré tak poskytuje spotrebiteľovi s bydliskom, resp. obvyklým pobytom na území Slovenskej republiky právnu ochranu, ktorú mu nemôže poskytnúť právny poriadok Českej republiky, vzhľadom na čo je naplnená výnimka z dohody o voľbe práva v zmysle čl. 6 ods. 2 veta druhá Nariadenia Rím I. Cieľ smernice by totiž nebol naplnený, ak by na území členského štátu, v ktorom má veriteľ sídlo, jeho podnikateľská činnosť podliehala udeleniu povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov a dohľadu príslušnej centrálnej banky daného členského štátu, ale v prípade poskytovania spotrebiteľských úverov spotrebiteľom v inom členskom štáte by takémuto povoleniu a dohľadu zo strany členského štátu obvyklého pobytu spotrebiteľa nepodliehala, čím by jeho podnikateľská činnosť ostala bez kontroly a spotrebiteľ by tak zostal bez ochrany garantovanej mu harmonizovanou smernicou. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave z 31. októbra 2023 sp. zn. 10CoCsp/102/2022 v inej právnej veci žalovanej (v danej veci vystupoval v procesnej pozícii žalobcu) s obdobným skutkovým a právnym základom.

2.2. Pokiaľ žalovaná argumentovala tým, že ani u banky so sídlom v členskom štáte EÚ (napr. v Českej republike) sa nevyžaduje udelenie osobitného povolenia na vykonávanie svojej činnosti na území iného členského štátu (napr. Slovenskej republiky), postačuje notifikácia orgánu dohľadu členského štátu, v ktorom má banka sídlo (napr. ČNB) o zámere vykonávať svoju činnosť na území iného členského štátu orgánu dohľadu v inom členskom štáte (napr. NBS), odvolací súd uviedol, že banka na udelenie licencie musí spĺňať prísnejšie podmienky a podlieha prísnejšiemu dohľadu vo svojom domovskom štáte oproti nebankovému subjektu. Preto sa u nej nemusí vyžadovať osobitné povolenie na výkon činnosti v inom členskom štáte EÚ, ale napriek tomu sa stále vyžaduje notifikácia. Je nelogické, aby u nebankového subjektu, ktorý nemusí spĺňať tak prísne podmienky ako banka, by sa nevyžadovalo ani udelenie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov, resp. iných úverov alebo pôžičiek orgánom dohľadu v hosťujúcom členskom štáte, ba ani len notifikácia, ktorá sa požaduje aj u bánk.

2.3. Čo sa týka námietky žalovanej, že vykonáva činnosť len v Českej republike a prípadná samotná internetová stránka ešte neznamená, že ako podnikateľ smeruje svoju činnosť vo vzťahu ku krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa (v zmysle čl. 6 ods. 1 písm. b) Nariadenia Rím I), túto odvolací súd

nepovažoval taktiež za dôvodnú. V danom prípade bolo zrejmé, že žalovaná smeruje svoju činnosť na krajinu obvyklého pobytu spotrebiteľa (žalobcu), čo vyplýva jednak z viacerých súdnych konaní týkajúcich sa nárokov zo zmlúv o úvere uzatvorených žalovanou so spotrebiteľmi, ktorý majú obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, ktoré skutočnosti boli známe súdu z jeho činnosti (§ 186 CSP), na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici poukázal aj samotný žalobca, ďalej i z toho, že žalobca ponúka a poskytuje úvery v mene Euro (nie v mene krajiny, v ktorej vykonáva podnikateľskú činnosť) a napokon i zo samotnej internetovej stránky vedenej v slovenskom jazyku, prostredníctvom ktorej poskytuje úvery. Táto (internetová stránka) je však len jedným z viacerých kritérií, z ktorých súhrnu je nutné vyvodit' splnenie podmienky v zmysle čl. 6 ods. 1 písm. b) Nariadenia Rím I. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti bolo preto s poukazom na čl. 6 ods. 1 písm. b) v spojení s čl. 6 ods. 2 Nariadenia Rím I v predmetnom spore potrebné aplikovať ako rozhodné - právo Slovenskej republiky.

2.4. Vo vzťahu k argumentácii žalovanej týkajúcej sa vyžadovania povolenia Národnej banky Slovenska na poskytovanie úverov a pôžičiek, ktorú považuje za rozpornú s právom Európskej únie (konkrétne s čl. 56 ZFEÚ) a rozhodovacou činnosťou Súdneho dvora EÚ, keďže postačuje, že má povolenie na poskytovanie úverov udelené Českou národnou bankou, odvolací súd nadväzujúc na skutočnosti doposiaľ uvedené konštatoval, že ide o kogentnú právnu úpravu vyplývajúcu z transpozície smernice do nášho právneho poriadku, od ktorej sa nemožno odchyliť, a prostredníctvom ktorej je zabezpečený dohľad a kontrola nad finančným trhom na území Slovenskej republiky. Takáto právna úprava sa pritom vzťahuje na všetky subjekty poskytujúce spotrebiteľské úvery, iné úvery či pôžičky, bez ohľadu na to, či ide o slovenského alebo zahraničného veriteľa/iného veriteľa, nepôsobí diskriminačne, a teda nemôže ísť o obmedzovanie poskytovania služieb v rámci voľného pohybu služieb, t. j. o rozpor s právom Európskej únie. Žalovaná, ktorá je v postavení iného veriteľa v zmysle § 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z. z. je oprávnená v tomto smere podnikat' na území Slovenskej republiky za predpokladu udeleného platného povolenia Národnou bankou Slovenska.

2.5. Pokiaľ išlo o poukaz žalovanej na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-630/17 zo dňa 14. februára 2019, odvolací súd mal za to, že bez zohľadnenia skutkového stavu predchádzajúceho právneho záveru Súdneho dvora EÚ, ktorý má podporovať právny názor žalovanej o tom, že dôvodom neplatnosti zmluvy o úvere nemôže byť absencia oprávnenia poskytovať spotrebiteľské úvery, nakoľko by išlo o porušenie práva na slobodné poskytovanie služieb zakotvené v čl. 56 ZFEÚ, z uvedeného v tomto konaní vzhľadom na odlišné skutkové základy vychádzať nemožno. V prvom rade dal do pozornosti, že prvá prejudiciálna otázka vnútroštátneho (chorvátskeho súdu) sa týkala zákona o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom, ktorý nadobudol účinnosť dňa 14. júla 2017 a tento v § 10 ustanovil, že zmluvy o úvere s medzinárodným prvkom, ktoré boli uzatvorené v Chorvátskej republike pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona medzi dlžníkmi a veriteľmi bez povolenia, sú absolútne neplatné odo dňa ich uzatvorenia. Zmluva, ktorá bola predmetom konania na vnútroštátnom (chorvátskom) súde bola uzatvorená dňa 05. januára 2007 a bola na základe ustanovení takejto právnej úpravy neplatná, vzhľadom na jej retroaktívne uplatňovanie. Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýtal, či sa články 56 a 63 ZFEÚ majú vykladať v tom zmysle, že im odporuje právna úprava členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá má okrem iného za následok, že zmluvy o úvere a právne úkony založené na takýchto zmluvách uzatvorených na území tohto členského štátu medzi dlžníkmi a veriteľmi so sídlom v inom členskom štáte, ktorí nie sú držiteľmi povolenia vydaného príslušnými orgánmi prvého členského štátu na vykonávanie ich činnosti na jeho území, sú absolútne neplatné odo dňa svojho uzatvorenia, a to aj vtedy, ak boli uzatvorené pred nadobudnutím účinnosti tejto právnej úpravy. Súdny dvor EÚ v bode 73 odôvodnenia rozsudku konštatoval, že zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom ide zjavne nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie cieľov, ktoré zamýšľa sledovať, pokiaľ prostredníctvom retroaktívneho pravidla, ktoré je všeobecné a automatické, stanovuje neplatnosť všetkých zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom, ktoré boli uzatvorené s veriteľmi bez povolenia, s výnimkou tých, ktoré boli úplne splnené. Vzhľadom na uvedené Súdny dvor EÚ na prvú otázku odpovedal v bode 75 odôvodnenia rozhodnutia tak, že článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej právnej úprave členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá má predovšetkým za následok, že zmluvy o úvere a právne úkony založené na takýchto zmluvách,

ktoré boli uzatvorené na území tohto členského štátu medzi dlžníkmi a veriteľmi so sídlom v inom členskom štáte, ktorí nie sú držiteľmi povolenia vydaného príslušnými orgánmi prvého členského štátu na účely vykonávania ich činnosti na jeho území, sú absolútne neplatné odo dňa ich uzatvorenia, a to aj vtedy, ak boli uzatvorené pred nadobudnutím účinnosti uvedenej právnej úpravy. Naproti tomu v predmetnom konaní nemožno konštatovať, že by zákon č. 129/2010 Z. z. pôsobil retroaktívne a ustanovenie § 11 ods. 3 tohto zákona zakotvujúce neplatnosť zmlúv o úvere v prípade absencie povolenia bolo upravené v našom právnom poriadku už v čase uzatvárania zmluvy o úvere žalovanej so žalobcom, a to tak vo vzťahu k veriteľom so sídlom v Slovenskej republike, ako aj veriteľom so sídlom v inom členskom štáte EÚ.

2.6. Pokiaľ žalovaná v súvislosti s problematikou spĺňania podmienok poukázala na niektoré rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, z týchto podľa odvolacieho súdu nevyplýva, že by rozsudok súdu prvej inštancie bol s nimi v rozpore, resp. že by išlo o skutkovo obdobné prípady, ako je tomu v tejto veci. V rozsudku C-120/78 (Cassis de Dijon) sa totiž riešila iná otázka, a to či je jednostranná požiadavka uložená predpisom jedného členského štátu na minimálny obsah alkoholu na účely predaja alkoholických nápojov vo všeobecnom záujme, ktorý by mal prednosť pred požiadavkami voľného obehu tovarov, pričom Súdny dvor EÚ dospel k záveru, že neexistuje žiadny závažný dôvod, prečo by sa alkoholické nápoje, pokiaľ sú legálne vyrábané a uvedené na trh v niektorom členskom štáte, nemohli uviesť na trh iných členských štátov a prečo by sa na ne mal vzťahovať zákonom stanovený zákaz uvádzania na trh nápojov s nižším obsahom alkoholu, ako je limit stanovený vnútroštátnym predpisom. Z rozhodnutia vo veci C-76/90 (Manfred Säger) vyplýva, že sa týkalo poskytovania patentovej obnovovacej služby, pri ktorej regulácii podľa Súdneho dvora EÚ nemecká právna úprava prekročila to, čo je nutné k ochrane verejného záujmu, keď ustanovila, že osoby vykonávajúce túto činnosť, musia mať odbornú kvalifikáciu, ktorá je dosť špecifická a neprimeraná potrebám príjemcov. Napokon pokiaľ ide o žalovanou citovanú pasáž z odôvodnenia rozhodnutia vo veci C-384/93 (Alpine Investments BV), uvedené rozhodnutie sa týkalo činnosti nazývanej ako „cold calling“ - telefonické kontaktovanie jednotlivcov s cieľom ponúknuť im rôzne finančné služby, kedy samotný členský štát poskytovateľa tejto služby uložil poskytovateľovi zákaz činnosti v tomto smere (bez jeho predchádzajúceho súhlasu), s čím sa Súdny dvor EÚ stotožnil a vyslovil, že členský štát, z ktorého sa uskutočňuje telefonát, je v najlepšom postavení na úpravu činnosti „cold calling“ a aj keby prijímajúci štát chcel zakázať operáciu „cold calling“ alebo ju podriadiť určitým podmienkam, nie je schopný zabrániť alebo kontrolovať telefonáty z iného členského štátu bez spolupráce s príslušnými úradmi tohto štátu. Vzhľadom na vyššie uvedené stručné zhodnotenie káuz, v ktorých boli predmetné rozhodnutia SD EÚ vydané, nevidel odvolací súd dôvod obracať sa so žalovanou navrhnutými prejudiciálnymi otázkami na Súdny dvor EÚ majúci za to, že žiadne z týchto rozhodnutí nespochybňuje, resp. nevyvracia záver prijatý súdom prvej inštancie o zákonnej podmienke udelenia povolenia NBS pre poskytovanie spotrebiteľských úverov aj pre zahraničné nebankové subjekty za rovnakých podmienok ako pre tuzemské nebankové subjekty pre platnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, inom úvere alebo pôžičke.

2.7. Napokon k námietke žalovanej, že súd prvej inštancie aplikáciu slovenského právneho poriadku na základe právneho predpisu z oblasti práva súkromného založil na inštitúte práva verejného, ktorým je otázka povolení na poskytovanie spotrebiteľských úverov, odvolací súd uviedol, že povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov, iných úverov, či pôžičiek je vyžadované samotným ustanovením § 11 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. na platnosť zmluvy o úvere, toto ustanovenie má povahu súkromnoprávnej normy, z ktorej súd prvej inštancie správne vychádzal.

2.8. Odvolací súd v zmysle § 379 písm. a) CSP preskúmal aj od I. výroku vo veci samej závislý II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania. Súd prvej inštancie rozhodol v rozsudku o nároku žalobcu na náhradu trov konania síce podľa pomeru úspechu strán vo veci (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP) avšak nevykonateľným výrokom, v ktorom neuložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania a neuviedol, v akej lehote má byť náhrada trov konania zaplatená (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. marca 2017 sp. zn. 6Cdo/222/2016, zo dňa 22. júna 2017 sp. zn. 6Cdo/196/2016 a zo dňa 04. apríla 2017 sp. zn. 7Cdo/123/2016). Zmena rozhodnutia súdu prvej inštancie v II. výroku o trovách

konania teda súvisela len s nesprávne formulovaným výrokom, v ktorom absentovali tieto údaje. Preto odvolací súd uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi trovy prvoinštančného konania v rozsahu 97,10% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov prvoinštančného konania. Obsahovo ide o totožné rozhodnutie opierajúce sa o ustanovenie § 255 CSP. V II. výroku o trovách konania bol preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenený podľa § 388 CSP.

2.9. O nároku žalobcu na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a ako plne úspešnému v odvolacom konaní mu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v rozsahu 100 %. Z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd aj výrok o nároku na náhradu trov odvolacieho konania do povinnosti ich náhrady. Aj o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanoveniami § 420 písm. e) a f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhovala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP dovolateľka namietala porušenie práva na zákonného sudcu. Bližšie uviedla, že odvolací súd bol súdom poslednej inštancie (ÚS ČR, II. ÚS 2504/10) a v takom prípade neprerušenie konania na základe riadne podaného návrhu a nedôvodným nepodaním návrhu na začatie konania pred SDEÚ, porušil jej právo na zákonného sudcu (napr. II. ÚS 381/2018).

3.2. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP žalovaná namietala, že odvolací súd napadnutý rozsudok nedostatočne odôvodnil, keď sa nevysporiadal s jej argumentáciou, podľa ktorej je potrebné prihliadnuť na zovšeobecňujúce závery rozhodnutí SDEÚ, ako ani s tým, že rozhodnutie SDEÚ vo veci C-630/17 Anica Milivojević vs. Raiffeisenbank St. Stefan-Jagerberg-Wolfsberg eGen zo dňa 14. februára 2019 sa netýka len jedného z dvoch predpisov chorvátskeho práva a ani sa netýka len retroaktívnych účinkov jedného z týchto predpisov. Predmetné rozhodnutie SDEÚ totiž nemožno devalvovať len na prijatie len jedného národného právneho predpisu retroaktívnej povahy, ale je potrebné vyčerpať jeho celú argumentačnú hĺbku a v tomto rozsahu sa s ním vysporiadať. Odvolací súd navyiac argumentačne ignoroval argumentáciu a dôkaz predložený žalovanou (ktorý nevykonala) svedčiaci o tom, že uňho vykonala ČNB dohľad, a to aj vo vzťahu k poskytovaniu spotrebiteľských úverov slovenským spotrebiteľom. Tento dôkaz jasne svedčil o tom, že slovenskí spotrebiteľia neostávajú bez právnej ochrany a vyvracal v tomto smere argumentáciu odvolacieho súdu o absencii právnej ochrany. Odvolací súd dostatočne neodôvodnil, aký z troch dôvodov pre nepoloženie prejudiciálnej otázky SDEÚ v danom prípade existuje. Z čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva povinnosť vnútroštátneho súdu odôvodniť zamietnutie návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky s ohľadom na výnimky vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora. Vnútroštátny súd teda musí uviesť dôvody, pre ktoré sa domnieva, že ide o situáciu, v ktorej je oslobodený od povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru (II. ÚS 481/2024).

3.3. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka namietala, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku (ne)platnosti smlouvy o úvere uzavretej prostredníctvom internetovej stránky umiestnenej na serveri v Českej republike medzi slovenským spotrebiteľom ako dlžníkom (t.j. žalobcom) a českou spoločnosťou ako veriteľom disponujúcim povolením na poskytovanie spotrebiteľských úverov zo strany ČNB (t. j. žalovanou), ktorá má sídlo v Českej republike a nemá v Slovenskej republike umiestnený ani podnik ani organizačnú zložku. Zásada slobodného poskytovania služieb bráni prijatiu záveru o neplatnosti smlouvy o úvere. Takáto právna otázka nebola podľa vedomostí žalovanej doposiaľ riešená ani v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu a ani ústavného súdu. Jediný výklad tejto otázky poskytuje rozhodnutie SDEÚ vo veci C-630/17 Anica Milivojević vs. Raiffeisenbank St. Stefan-Jagerberg-Wolfsberg eGen zo dňa 14. februára 2019 v spojení s ustálenou rozhodovacou praxou SDEÚ čo do slobody poskytovania služieb, pričom precedenčný charakter

rozhodnutí SDEÚ odvolací súd ignoroval a postavil sa k nim výlučne účelovo poukazovaním na odlišný skutkový základ, pričom je všeobecne známe, že neexistujú dva prípady s identickým skutkovým základom a navyše SDEÚ poskytuje iba všeobecný výklad práva EÚ. (68) Podľa čl. 3 ods. 1 CSP každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

3.4. Pre prípad, že by Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd neposúdil postavenie odvolacieho súdu ako súdu poslednej inštancie a pre prípad, že by nepovažoval z pohľadu *acte éclairé* za dostatočné rozhodnutie SDEÚ vo veci C-630/17 *Anica Milivojević vs. Raiffeisenbank St. Stefan-Jagerberg-Wolfsberg eGen* zo dňa 14. februára 2019, vzhľadom na skutočnosť, že neexistuje žiadne iné rozhodnutie SDEÚ (a napokon ani rozhodnutie dovolacieho súdu ani ústavného súdu) a rozhodne nejde o prípad *acte claire*, žalovaná žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd poslednej inštancie (napr. II. ÚS 481/2024, bod 22) prerušil dovolacie konanie podľa § 162 ods. 1 písm. c) v spojení s § 438 ods. 1 CSP a v zmysle čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred SDEÚ s nasledovnými otázkami: 1/ „či zodpovedá právu na slobodné poskytovanie služieb požadovanie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov členským štátom, v ktorom nemá poskytovateľ spotrebiteľských úverov svoje sídlo, ani podnik a ani organizačnú zložku, ak však tento poskytovateľ má povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov v svojom domovskom štáte a 2/ či je zmluva o úvere uzavretá medzi poskytovateľom spotrebiteľského úveru s povolením na poskytovanie spotrebiteľských úverov udeleným v jeho domovskom štáte so spotrebiteľom v inom členskom štáte neplatná len z dôvodu, že poskytovateľ spotrebiteľských úverov nemá povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov aj v štáte obvyklého pobytu spotrebiteľa“.

4. Žalobca v podanom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu je komplexný, presvedčivý, riadne odôvodnený a v súlade s vnútroštátnym aj európskym právom. Dovolanie žalovanej neobsahuje žiadne relevantné argumenty, ktoré by spochybnili správnosť napadnutého rozhodnutia, a opiera sa o účelovú a z kontextu vytrhnutú interpretáciu práva Európskej únie. Ďalej uviedol, že povinnosť súdu poslednej inštancie predložiť prejudiciálnu otázku, ako ju formuluje článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, nie je absolútna. Už v prelomovom rozsudku vo veci C-283/81, *Srl CILFIT a Lanificio di Gavardo SpA proti Ministero della Sanita* (ďalej len „CILFIT“), SDEÚ jasne stanovil výnimky z tejto povinnosti. Vnútroštátny súd poslednej inštancie nie je povinný obrátiť sa na SDEÚ, ak: 1. Položená otázka nie je pre rozhodnutie vo veci relevantná. 2. SDEÚ už podal výklad sporného ustanovenia alebo existuje ustálená judikatúra SDEÚ, ktorá sporný právny problém rieši (doktrína *acte éclairé*). 3. Správne uplatnenie práva Únie je také jednoznačné, že nepripúšťa žiadne rozumné pochybnosti (doktrína *acte clair*). V danom prípade sa dovolateľka mylne domnieva, že v prejednávanej veci nebola splnená žiadna z týchto podmienok. Opak je pravdou. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí správne vyhodnotil, že právna situácia je natoľko jasná, že predloženie prejudiciálnej otázky nie je potrebné. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podané dovolanie odmietol resp. zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je síce procesne prípustné, ale nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To

znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. e) a f) CSP

12. Dovolateľka vyvodzujúc prípustnosť dovolania v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. e) CSP namietala porušenie práva na zákonného sudcu, ktoré videla v tom, že odvolací súd ako súd poslednej inštancie nerozhodol pozitívne o jej návrhu na prerušenie konania, a preto neprerúšením konania a nedôvodným nepodaním návrhu na začatie konania pred SDEÚ, porušil jej právo na zákonného sudcu (napr. II. ÚS 381/2018).

13. Právo na zákonného sudcu je zaručené v čl. 48 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústava“), podľa ktorého nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané súdy a sudcovia podľa vopred vybraných zásad (procesných pravidiel). Princíp nebyť odňatý zákonnému sudcovi bol v civilnom sporovom konaní premietnutý aj do ustanovenia § 420 písm. e) CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Súdna prax je pritom jednotná v tom, že súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca.

Koho treba považovať za zákonného sudcu a akým spôsobom možno vykonať jeho zmenu upravuje ustanovenie § 3 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

14. Ústavný súd Slovenskej republiky pojem „zákonný sudca“ definuje ako sudcu, ktorý spĺňa zákonom stanovené predpoklady na funkciu sudcu, bol pridelený alebo dočasne pridelený na výkon funkcie na určitý súd, jeho funkcia nezanikla, bol určený na prejednanie a rozhodnutie veci v súlade s rozvrhom práce.

14.1. Vychádzajúc z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. II. ÚS 381/2018) „o práve na zákonného sudcu“, možno konštatovať, že (aj) nepredložením prejudiciálnej otázky súdному dvoru dochádza k nesprávnemu obsadeniu súdu v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy, a teda k porušeniu základného práva na zákonného sudcu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 201/04, IV. ÚS 161/08). V bode 31. už citovaného rozhodnutia Ústavný súd Slovenskej republiky svoje právne závery zhrnul (a bližšie formuloval aj s poukazom na jednotlivosti daného prípadu) tak, že ak súd poslednej inštancie v prípade, že skúmané ustanovenie európskeho práva nemožno považovať za celkom jasné (*acte clair*) alebo judikatúrou súdneho dvora za objasnené v dostatočnej miere (*acte éclairé*), nepoloží súdnému dvoru prejudiciálnu otázku zameranú na správnu interpretáciu tohto ustanovenia, poruší základné právo strán konania na súdnu ochranu a na zákonného sudcu, resp. ich právo na spravodlivé súdne konanie.

15. V okolnostiach preskúmvanej veci súdy nižších inštancií nepovažovali návrh žalovanej na prerušenie konania a podanie návrhu na začatie konania pred SDEÚ za dôvodný, pretože skúmané ustanovenie európskeho práva považovali za celkom jasné. V uvedenom smere odvolací súd uviedol stručné zhodnotenie káuz, na ktoré vo svojej argumentácii poukazovala žalovaná so záverom, že „nevidel dôvod obracať sa so žalovanou navrhnutými prejudiciálnymi otázkami na Súdny dvor EÚ majúci za to, že žiadne z týchto rozhodnutí nespochybnúje, resp. nevyvracia záver prijatý súdom prvej inštancie o zákonnej podmienke udelenia povolenia NBS pre poskytovanie spotrebiteľských úverov aj pre zahraničné nebankové subjekty za rovnakých podmienok ako pre tuzemské nebankové subjekty pre platnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, inom úvere alebo pôžičke“. Vychádzajúc z uvedeného, závery plynúce z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 381/2018 na danú vec podľa najvyššieho súdu nedopadajú a preto námietku žalovanej o porušení práva na zákonného sudcu považoval za nedôvodnú. Odvolací súd poskytol žalovanej jasnú a presvedčivú odpoveď na ňou formulovaný návrh, s ktorým sa riadne zaoberal a svoje závery náležite odôvodnil.

16. Dovolateľka vyvodzujúc prípustnosť dovolania ďalej aj z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala tiež nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, jeho arbitrárnosť, to, že nedal odpovede na všetky vznesené otázky a napokon nesprávne skutkové a právne závery.

17. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so

súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

18. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

19. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - vid' rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb.). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa (v danom prípade žalovanej).

19.1. Konkrétnejšie k dovolacím námietkam dovolateľky dovolací súd uvádza, že odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia (v zhode so závermi súdu prvej inštancie) dostatočným spôsobom objasnil ako v spore dospel k záveru o neplatnosti medzi stranami sporu uzatvorenej „spotrebiteľskej“ zmluvy („...lebo žalovaná vystupujúca ako veriteľ bola oprávnená ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery len na základe povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska...“) a prečo z uvedeného dôvodu titulom bezdôvodného obohatenia priznal žalobcovi ním uplatnený nárok. Vysvetlil v bode 40. až 44. svojho rozsudku prečo (z akých dôvodov) nedošlo v danom prípade k voľbe právneho poriadku Českej republiky, podľa ktorého sa mala sporná zmluva riadiť a aké právne dôsledky z toho pre spor vyplývali. S poukazom na uvedené nebola dôvodná dovolacia námietka žalovanej, že odvolací súd nepreskúmateľným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie. Dovolací súd uzatvára, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu sa vporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami, vrátane tých na ktoré dovolateľka poukazovala aj v rámci dovolacích námietok (a týkajúcich sa voľby rozhodného práva, premĺčania a právnych záverov predkladaných rozhodnutí, najmä rozhodnutia SDEÚ vo veci C-630/17) a myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal (§ 220 ods. 2 CSP).

20. Zo zhora uvedeného (pod bodom 19.1) je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnila a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasila a nestotožnila sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21. Dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov (v danom prípade o neplatnosti zmluvy), ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá (porov. R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

22. Podľa názoru žalovanej je jej dovolanie prípustné aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP majúc za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu (ale aj súdu prvej inštancie) záviselo od vyriešenia právnej otázky „(ne)platnosti smlouvy o úvère uzavretej prostredníctvom internetovej stránky umiestnenej na serveri v Českej republike medzi slovenským spotrebiteľom ako dlžníkom (t.j. žalobcom) a českou spoločnosťou ako veriteľom disponujúcim povolením na poskytovanie spotrebiteľských úverov zo strany ČNB (t.j. žalovanou), ktorá má sídlo v Českej republike a nemá v Slovenskej republike umiestnený ani podnik ani organizačnú zložku". Dovolateľka prezentovala názor, že zásada slobodného poskytovania služieb bráni prijatiu záveru o neplatnosti „smlouvy o úvère".

23. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

24. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

25. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená

v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

26. Ešte pred samotným posúdením „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

27. Dovolací súd ďalej poukazuje na to, že právne otázky v zmysle § 421 ods. 1 CSP nemôžu mať hypotetický charakter ale sú spojené so skutkovým stavom z ktorého odvolací súd vychádzal, t. j. rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia tejto konkrétnej otázky.

28. Z obsahu preskúmaného spisu vyplýva, že v danom prípade bola dňa 15. januára 2020 uzavretá zmluva o úvere č. XXXXXX, elektronicky, na diaľku, pričom súdy nižších inštancií konštatovali, že ide o spotrebiteľskú zmluvu. Žalobca ako spotrebiteľ je osobou s obvyklým pobytom v Slovenskej republike a žalovaná - podnikateľ smeruje svoju činnosť na túto krajinu. Preto sa úverová zmluva podľa článku 6 ods. 1 prvej vety Nariadenia Rím I primárne spravuje právnym poriadkom Slovenskej republiky. V zmysle článku 6 ods. 2 Nariadenia Rím I si zmluvné strany v súlade s článkom 3 ods. 1 Nariadenia mohli zvoliť iné rozhodné právo pri dodržaní podmienky, že voľba sa urobí výslovne alebo je jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami prípadu. Zmluvné strany si takto mohli zvoliť iný právny poriadok, ktorým sa bude spravovať celá zmluva alebo len jej časť. Z takejto dohody by ale musela byť jednoznačne zrejmá vôľa zmluvných strán podriaďiť svoj zmluvný vzťah konkrétnemu právnemu poriadku. V prejednávanej veci ale podľa názoru tak súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu jednoznačná a nesporná voľba práva Českej republiky z úverovej zmluvy nevyplýva. Inak povedané dojednanie o rozhodnom práve sa v zmluve nenachádza, spotrebiteľ v čase uzatvorenia zmluvy tak nemal reálnu možnosť ovplyvniť voľbu rozhodného práva. Obsah spisu podľa názoru dovolacieho súdu predmetným záverom svedčí a preto námietky žalovanej (o nesprávnom právnom posúdení), že medzi stranami sporu došlo k voľbe právneho poriadku Českej republiky považoval za neopodstatnené.

29. Dovolací súd po konštatovaní prípustnosti dovolania so zreteľom na riadne nastolenú právnu otázku spôsobom zodpovedajúcim § 421 ods. 1 CSP pristúpil k meritórnemu dovolaciemu prieskumu a posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania z hľadiska uplatnenej dovolacej argumentácie, t. j. z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vymedzenej právnej otázke (bližšie viď bod 22.).

29.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

30. Podľa čl. 3 ods. 1 Nariadenia Rím I, zmluva sa spravuje právnym poriadkom, ktorý si zvolia zmluvné strany. Voľba musí byť urobená výslovne alebo jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami prípadu. Zmluvné strany si môžu zvoliť právny poriadok, ktorým sa bude spravovať celá zmluva alebo len jej časť.

30.1. Podľa čl. 6 ods. 1 Nariadenia Rím I, bez toho, aby boli dotknuté články 5 a 7, zmluva uzavretá fyzickou osobou na účel, ktorý sa môže považovať za patriaci do oblasti mimo jej predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len „spotrebiteľ“), s inou osobou, ktorá koná v rámci svojho predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len „podnikateľ“), sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa za predpokladu, že podnikateľ:

- a) vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa alebo
- b) akýmkoľvek spôsobom smeruje takú činnosť na túto krajinu alebo niekoľko krajín vrátane tejto

krajiny a zmluva patrí do rozsahu tejto činnosti.

30.2. Podľa čl. 6 ods. 2 Nariadenia Rím I, bez ohľadu na odsek 1 si strany môžu v súlade s článkom 3 zvoliť rozhodné právo pre zmluvu, ktorá spĺňa požiadavky odseku 1. Takáto voľba rozhodného práva však nesmie zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo na základe odseku 1 rozhodným.

30.3. Podľa § 2 písm. c) zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy (ďalej len "zákon o spotrebiteľských úveroch") na účely tohto zákona sa rozumie iným veriteľom právnická osoba, ktorá v rámci svojho podnikania ponúka alebo poskytuje úvery alebo pôžičky, ktoré spĺňajú aspoň jednu z podmienok uvedených v § 1 ods. 3 písm. f) a l), pričom tieto úvery alebo pôžičky nespĺňajú žiadnu z podmienok uvedených v § 1 ods. 3 písm. a), b), d), e), g) až k) a m) až r) za iného veriteľa sa nepovažuje banka, pobočka zahraničnej banky a finančná inštitúcia podľa osobitného predpisu, ktorá má povolenie na činnosť udelené Národnou bankou Slovenska.

30.4. Podľa § 11 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak osoba bez povolenia poskytne peňažné prostriedky, ktoré by inak boli spotrebiteľským úverom, uzatvorená zmluva je neplatná. Ak vznikne spotrebiteľovi povinnosť vydať poskytnuté finančné plnenie, osoba podľa prvej vety je povinná umožniť spotrebiteľovi uhradiť len skutočne poskytnuté finančné plnenie v splátkach a lehote, ktorá však nesmie byť kratšia ako lehota, v ktorej by mal spotrebiteľ vrátiť finančné plnenie, ak by neexistoval dôvod neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere; tým nie je dotknuté právo zmluvných strán dohodnúť sa na dlhšej lehote na vrátenie poskytnutého finančného plnenia a právo spotrebiteľa vrátiť poskytnuté finančné plnenie naraz alebo v splátkach v lehote kratšej, ako bola dohodnutá v zmluve podľa prvej vety.

30.5. Podľa § 20 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je oprávnený ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery len na základe povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska, a to v závislosti od udeleného povolenia v tomto rozsahu: a) bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov podľa § 20a alebo b) v obmedzenom rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov podľa § 20b.

30.6. Podľa § 20 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, o udelení povolenia rozhoduje Národná banka Slovenska na základe písomnej žiadosti o udelenie povolenia (ďalej len "žiadosť o povolenie"). Žiadosť o povolenie predkladá žiadateľ, ktorý chce poskytovať spotrebiteľské úvery (ďalej len "žiadateľ"). Žiadosť o zmenu povolenia predkladá žiadateľ, ktorý je veriteľom. Na konanie o udelení povolenia alebo o zmene povolenia sa vzťahuje osobitný predpis, ak odseky 3 a 8 neustanovujú inak.

30.7. Podľa § 24 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, na iných veriteľov a na zmluvy o úvere alebo pôžičke, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, sa vzťahujú ustanovenia § 1 ods. 2 druhej vety, § 2, 3, 4, 6, § 7 ods. 1, 2, 16 až 42, § 8, § 8a, § 9 ods. 1, ods. 2 písm. a) až v), ods. 9 až 11, § 11, 12, 14, 16, 17, 19 § 20 ods. 2 až 8, § 23 a 25.

30.8. Podľa § 24 ods. 2, 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ môže poskytovať úvery alebo pôžičky, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom ak má povolenie poskytovať spotrebiteľské úvery podľa § 20 ods.1, písm. a). Iný veriteľ je oprávnený ponúkať a poskytovať úver alebo pôžičku, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, len na základe povolenia pre iného veriteľa udeleného Národnou bankou Slovenska.

30.9. Podľa § 24b ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, nikto nesmie v rámci svojho podnikania ponúkať ani poskytovať spotrebiteľské úvery bez povolenia ani nad rozsah povolenia podľa § 20 ods.1 písm. a) alebo písm. b) bankového povolenia alebo iného oprávnenia na vykonávanie bankových činností.

31. Dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že v okolnostiach danej veci, na základe zisteného skutkového stavu odvolací súd správne interpretoval ustanovenia relevantného právneho predpisu, a to zákona o spotrebiteľských úveroch. Aj podľa dovolacieho súdu pokiaľ žalovaná poskytla úver spotrebiteľovi na území Slovenskej republiky bez príslušného povolenia NBS v zmysle § 20 ods. 1 resp. § 24 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere je neplatná. S poukazom na § 24 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z je nepochybné, že žalovaná ako veriteľ mohla žalobcovi poskytnúť úver iba v prípade, ak by disponovala povolením udeleným NBS, ktorá skutočnosť v spore nebola preukázaná. Práve naopak prostredníctvom verejne prístupného registra Národnej banky Slovenska bolo preukázané, že žalovaná predmetným povolením nedisponovala. Je bezvýznamné, že žalovaná vykonáva svoju činnosť zapísanú v českom obchodnom registri na základe povolenia Českej národnej banky. Z hľadiska rozhodovania v prejednávanej veci bolo rozhodujúce, že žalobcovi bol poskytnutý úver subjektom, ktorý nemá povolenie na poskytovanie úverov na území Slovenskej republiky a v takom prípade je v zmysle § 11 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z., v spojení s § 24b citovaného zákona, úverová zmluva neplatná. Každý členský štát Európskej únie si stanovuje vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch podmienky, za ktorých príslušný orgán dohľadu (v danom prípade NBS) poskytuje povolenie, na základe ktorého je veriteľ oprávnený ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery, preto prípadné tvrdenie žalovanej, že jej postačuje povolenie Českej národnej banky na vykonávanie činnosti poskytovania spotrebiteľských úverov (aj) na území Slovenska právne neobstoí. Ustanovenia o udelení povolenia sú kogentnou úpravou, od ktorej nie je možné sa odchyliť a vyžadovanie takéhoto povolenia nie je v rozpore s právom EÚ, ktoré povolenie sa vyžaduje od každého subjektu, ktorý chce poskytovať služby poskytovania spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek pre spotrebiteľov, a to bez ohľadu na štátnu príslušnosť. Nie je možné akceptovať, že žalovaná by podliehala len kontrole orgánu z iného členského štátu, ktorý kontroluje poskytovanie spotrebiteľských úverov v danom štáte. Súdny nižších inštancií preto správne vyhodnotili, že bez povolenia NBS je sporná zmluva o úvere neplatná, a takýto záver nie je možné považovať za diskrimináciu z dôvodu sídla podnikateľského subjektu v inom členskom štáte. Návrh žalovanej na prerušenie dovolacieho konania a na začatie prejudiciálneho konania pred SDEÚ dovolací súd zamietol majúc za to (a to v súlade so žalobcom prezentovanou argumentáciou - pozri bod 4. tohto rozhodnutia), že v preskúmvanej veci je právna situácia natoľko jasná, že predloženie prejudiciálnej otázky nie je potrebné.

31.1. Napokon, na záver a len pre úplnosť dovolací súd uvádza, že také isté závery ako z preskúmvanej veci vyplývajú aj z doterajšej rozhodovacej praxe krajských súdov (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. apríla 2024 sp. zn. 16CoCsp/35/2023, z 25. mája 2023 sp. zn. 16CoCsp/12/2023, z 28. septembra 2022 sp. zn. 41CoCsp/13/2022, rozsudok Krajského súdu v Žiline z 30. mája 2024 sp. zn. 8CoCsp/4/2024, rozsudok Krajského súdu v Nitre z 25. apríla 2024 sp. zn. 8CoCsp/8/2024, Krajského súd v Bratislave z 30. marca 2023 sp. zn. 6CoCsp/41/2022).

32. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd žalovanou položenú otázku považoval súdmi nižších inštancií za správne vyriešenú, preto podané dovolanie vo veci nedôvodné zamietol (§ 448 CSP).

33. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a zásadou úspechu žalobcu v dovolacom konaní, ktorému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.